

Nr 150.

Ankom till riksdagens kansli den 21 maj 1920 kl. 3 e. m.

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar angående
höjande av andra huvudtitelnns ordinarie förslagsanslag
till rese- och traktamentspenningar. (1:a avd.)*

Uti den till riksdagen den 7 januari 1920 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Kungl. Maj:t, under åberopande av punkt 44 i det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över justitiedepartementens ärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition om löneförbättring för vissa häradshövdingar m. m., i det under andra huvudtiteln upptagna ordinarie förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar beräkna en höjning från dess nuvarande belopp 50,000 kronor med 30,000 kronor till 80,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t uti en till riksdagen avlåten, den 5 mars 1920 dagtecknad proposition, nr 284, föreslagit riksdagen att dels medgiva, att för rannsaking med häktad person å urtima ting eller extra tingssammanträde, vare sig rannsakingen hålles å tingslagets vanliga tingsställe eller å annan tingsstad, må från andra huvudtitelnns ordinarie förslagsanslag till rese- och traktamentspenningar utgå rese- och traktamentsersättning enligt gällande resereglemente såväl till domhavanden som ock till domhavanden åtföljande notarie, därest med anledning av rannsakingens väntade omfattning notaries biträde därvid varit att anse som behöfligt,

dels ock, under förutsättning av bifall härtill, i 1921 års riksstat höja nyssnämnda anslag från dess nuvarande belopp 50,000 kronor med 30,000 kronor till 80,000 kronor.

Bihang till riksdagens protokoll 1920. 6 saml. 61 häft. (Nr 150.)

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till det vid sistnämnda proposition fogade statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden.

I särskild proposition nr 334 har Kungl. Maj:t gjort framställning om partiell löneförbättring för häradshövdingarna m. fl.

Då med ifrågavarande löneförbättring avsetts att tillförsäkra häradshövdingarna en med hänsyn till arbetsbördan i de särskilda domsagorna skälig inkomst, vilken i varje fall icke borde understiga ett visst minimibelopp, måste det, enligt vad departementschefen anfört, ur denna synpunkt vara önskvärt, att häradshövdingarna befrias från kostnaderna för rannsakningsresor, vilka kostnader på grund av rannsakingarnas växlande antal tydligen undandraga sig varje tillförlitlig beräkning. De för närvarande gällande bestämmelserna angående domhavandes rätt till ersättning för rannsakningsresor och de särskilda därutinnan stadgade inskränkningarna syntes icke vara överensstämmande med rättvisa och billighet. Ett starkt skäl för beviljande av full ersättning för rannsakningsresor föreläge uti den i ärendet påpekade omständigheten, att sådana reskostnader drabbade häradshövdingar i olika domsagor synnerligen ojämnt, i det att en del häradshövdingar, nämligen de som voro bosatta å den ort, där rannsakingar med häktade i domsagan höllos, voro alldeles fria från dylika kostnader, under det att andra häradshövdingar kunde vara hårt betungade därav, vartill komme att kostnader för dylika resor till jämförelsevis betydande belopp drabbade just häradshövdingarna i åtskilliga ekonomiskt mindre fördelaktiga domsagor, företrädesvis i Norrland. På grund av den under sista tiden inträdda avsevärda stegringen av resekostnader hade i förut nämnda proposition föreslagits, att häradshövdingarna i vissa domsagor skulle få sig tillerkända till beloppet bestämda bidrag till täckande av kostnaderna för andra resor till ting eller tingssammanträden än rannsakningsresor. Med hänsyn till den nyss påpekade växlingen i rannsakningsresornas antal syntes det icke lämpligen böra ifrågakomma att lämna dylika fixa bidrag till täckande av därmed förenade kostnader. Fastmera syntes departementschefen det riktiga vara att, där för rannsaking med häktad person resa måste företagas, resekostnads- och traktamentersättning medgäves för berörda förrättningar i enlighet med vad i allmänhet gällde beträffande extra förrättningar i statens ärenden.

I huvudsak samma skäl, som återopats i fråga om domhavandes rätt till ersättning för resor föranledda av rannsakingar med häktade personer, talade även enligt departementschefens uppfattning för att

ersättning borde tillkomma notarie, som vid dylika förrättningar åtföljde domhavande såsom biträde.

Den domhavande tillkommande ersättning utginge från andra huvudtitelns förslagsanslag till domare, vittnen och parter. I händelse av bifall till ifrågavarande förslag borde emellertid bestämmas, att all ersättning för rannsakningsresor såväl till domhavande som till honom åtföljande notarie skulle, såsom fallet är med den resekostnadsersättning, som tillkomme domhavande för inställelse vid sammanträde med tremansnämnd, bestridas från andra huvudtitelns förslagsanslag till rese- och traktamentspenningar.

Den höjning av detta anslag, som härav påkallades, beräknades till 30,000 kronor.

I sitt denna dag avgivna utlåtande rörande partiell löneförbättring åt häradshövdingarna erinrar utskottet om den omständigheten, att domsagokanslierna i en del fall äro förlagda eller häradshövdingarna eljest hava sin bostad utom respektive domsagors områden, samt att orsaken härtill ofta vore att söka i ett tillgodoseende av häradshövdingens privata önskemål utan att något allmänhetens intresse härför kunde åberopas. Utskottet uttalar därför i nyssnämnda utlåtande, att det borde överlämnas åt Kungl. Maj:t att taga under omprövning, i vilken mån nedsättning i vissa löneförmåner härav kunde påkallas.

Då i viss mån enahanda synpunkter enligt utskottets mening kunna läggas på nu förevarande fråga, förutsätter utskottet att jämväl den samma av Kungl. Maj:t tages under omprövning ur nämnda synpunkter.

Mot det av Kungl. Maj:t föreslagna anslagsbeloppet har utskottet icke funnit anledning till erinran.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) medgiva, att för rannsaking med häktad person å urtima ting eller extra tingssammanträde, vare sig rannsakingen hålles å tingslagets vanliga tingsställe eller å annan tingsstad, må från andra huvudtitelns ordinarie förslagsanslag till rese- och traktamentspenningar utgå rese- och traktamentsersättning enligt gällande resereglemente såväl till domhavanden som ock till domhavanden åtföljande notarie, därest med anledning av rannsakingens väntade omfattning notaries biträde därvid varit att anse som behöfligt,

*Utskottets
yttrande.*

b) i 1921 års riksstat höja nyssnämnda anslag från dess nuvarande belopp 50,000 kronor med 30,000 kronor till 80,000 kronor.

Stockholm den 20 maj 1920.

På statsutskottet vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, H. F. Lamm, H. M. Bäckström, J. L. Widell, O. U. B. Olsson, O. Bergqvist, A. Pers, J. Jeansson, C. I. Asplund, C. P. V. Nilsson, P. M. Olsson* och *F. L. Lindqvist* samt

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *J. Jönsson* i Revinge, *P. Nilsson* i Bonarp, *P. B. Nilsson* i Landeryd, *W. Bäckström, C. R. Jansson* i Falun, *J. Erlansson, A. J. Andersson* i Gävle, *O. Nilsson* i Örebro, *A. E. Åkesson, K. E. W. Söderhielm* och *G. N. Torgén*.
